

ESTIL: Síntesi i glossa de trets

Definició

Una definició terminològica és una explicació completa i amb valor pràctic del sentit d'un terme. Per això, pel que fa al fons ha de ser clara i precisa i, pel que fa a la forma, ha de tenir la mateixa categoria lèxica que el definit, ha de ser unitària (una sola oració) i ha de ser **sintètica** (evitant ocupar més espai de l'imprescindible). Aquestes característiques permeten que els usuaris hi puguin accedir amb una certa facilitat, sense necessitat de fer-ne un buidatge o una adaptació com sí que requereixen les definicions enciclopèdiques.¹

Probablement un dels elements més clarament contraris a l'esperit sintètic d'una definició és la **glossa de trets**, consistent a apuntar a un terme o enunciar una característica per mitjà de la denominació establerta o d'una redacció formal i, a continuació, aportar-ne el significat. Habitualment aquesta glossa s'introdueix amb el nexa *és a dir*.

Exemples:

- **trànsit pesant** *n m* *Trànsit de vehICLES pesants, *és a dir camions i autocars*.
- **assemblatge de comunitats** *n m* *Conjunt de processos que determinen les espècies que poden existir en una comunitat, *és a dir, que es poden trobar dintre d'un hàbitat en una regió concreta*.

Els inconvenients principals de les glosses són els següents:

- Allarguen innecessàriament la definició perquè dupliquen la informació.
- En el cas de glossar termes inclosos en la definició, aporten una informació quasi sempre imprecisa, ja que no sol posar-se com a glossa la definició completa del terme.
- Es basen en els prejudicis de qui fa la definició sobre el que sap i el que no sap l'usuari.
- Són arbitràries, ja que no es poden aplicar sistemàticament en tots els casos.
- Trenquen la unitat semàntica i formal exigible a una definició.
- Deixen sense sentit un sistema d'enllaços per a accedir a cada terme citat en la definició.

Exemples:

Glossa inadequada	Solució possible
sector semipúblic Sector econòmic que inclou les empreses i organitzacions que són de <u>titularitat mixta</u> , <i>és a dir, en part públiques, en part privades</i> .	sector semipúblic Sector econòmic que inclou les empreses i organitzacions que són de titularitat mixta .
variància Esperança matemàtica del producte d'una <u>variable aleatòria centrada</u> , <i>és a dir, la variable aleatòria menys la seva mitjana</i> , amb la mateixa variable aleatòria centrada conjugada.	variància Esperança matemàtica del producte d'una variable aleatòria centrada amb la mateixa variable aleatòria centrada conjugada.
cava brut natural Cava que conté com a màxim tres grams de sucre per litre <i>de manera natural</i> , <i>és a dir, no afegit</i> .	cava brut natural Cava que conté com a màxim tres grams de sucre per litre de manera natural .
entorxeig Pas d'un incendi de superfície a un incendi de capçades només <i>de manera puntual</i> , <i>és a dir, que afecta només alguns arbres o arbustos</i> .	entorxeig Pas d'un incendi de superfície a un incendi de capçades que afecta només alguns arbres o arbustos .
bonisme Conducta basada en la creença que els problemes es poden resoldre <i>a través del diàleg, la solidaritat i la tolerància</i> , <i>és a dir, a través d'una actitud característica de les bones persones</i> .	bonisme Conducta basada en la creença que els problemes es poden resoldre a través d'una actitud característica de les bones persones, basada en el diàleg, la solidaritat i la tolerància .
ventijol Vent que bufa amb força 1 segons l'escala de Beaufort, <i>és a dir, amb una velocitat d'entre 1 i 3 nusos</i> .	ventijol Vent que bufa amb una velocitat d'entre 1 i 3 nusos, corresponent al grau 1 de l'escala de Beaufort .

¹ Per comprovar que una definició terminològica és adequada des del punt de vista semàntic i des del punt de vista formal es pot recórrer a la **prova de la substitució**, consistent a substituir una denominació en un context real per la seva definició: si el resultat s'entén i funciona gramaticalment (a banda d'adaptacions mínimes, sobretot de gènere i nombre en els noms o de temps en els verbs), és senyal que la definició és adequada.